

(๓๑ ทวี)

สำหรับศาลา

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่

๖๕๓ /๒๕๕๒

คดีหมายเลขแดงที่

๓๒๕ /๒๕๕๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลจังหวัดภูเก็ต

วันที่ ๒๘ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ความแห่ง

ระหว่าง

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

โจทก์

นายนิค ต่อทูน ที่ ๑

นายเสียน เทียมเวียง ที่ ๒

นายญวนตรี รั้งรา ที่ ๓

นายสมาน บานตา ที่ ๔

นางบัวลา อินอิม ที่ ๕

นางสาวบัวลัย โยธาธรรม ที่ ๖

นางปางทอง บานตา ที่ ๗

นางสำเนียง สายทองเดือน ที่ ๘

นางสายทอง ต่อศิริ ที่ ๙

นายวรกมล ทองดินอก ที่ ๑๐

นายอ่าง เดชบำรุง ที่ ๑๑

นางละเอียด ชาญชัย ที่ ๑๒

นายตา ปลื้มวงษ์ ที่ ๑๓

/นายตา

- ๒ -

นายหลิด พิทักษ์พงศ์ ที่ ๑๔

นางสมลา ศิลาศรี ที่ ๑๕

นายเดือน ต่อชีวัน ที่ ๑๖

นางวิไลย แสนสมบัติ ที่ ๑๗

นายสมพร ต่อวิญญา ที่ ๑๘

นายสอาด นามผา ที่ ๑๙

นายปราโมทย์ ผลภิญโญ ที่ ๒๐

นางอรนุช ผลภิญโญ ที่ ๒๑

นายปุ่น พงษ์สุวรรณ ที่ ๒๒

นายไสว จุลละนันท์ ที่ ๒๓

นางงด บุญญาชีพ ที่ ๒๔

นายชิตชัย อินอิม ที่ ๒๕

นางประภัสสร อินอิม ที่ ๒๖

นายวิชัย ประไพเมือง ที่ ๒๗

นายเด่น คำแหง ที่ ๒๘

นายเจียง แก้วแย้ม ที่ ๒๙

นายแบน บุคดาสุว ที่ ๓๐

นายเลิศ เดชประกอบ ที่ ๓๑

จำเลย

/เรื่อง

เรื่อง ขับไล่ ละเมิด

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์มีฐานะเป็นองค์การของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๕๕ มีวัตถุประสงค์ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ป่าไม้ และอื่นๆ ตามที่ระบุในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งฯ มีนายมนูญศักดิ์ ตันติวิวัฒน์ เป็น ผู้อำนวยการ และนายอำนาจ ชัมภลิจิต เป็นรองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการโจทก์มีอำนาจและหน้าที่จัดการและดำเนินการของโจทก์ และหากผู้อำนวยการโจทก์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ รองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทน ปัจจุบันนายมนูญศักดิ์ ผู้อำนวยการโจทก์ไปราชการ ต่างประเทศ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ นายอำนาจ รองผู้อำนวยการโจทก์ จึงเป็นผู้รักษาการแทน โจทก์ได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกป่า ดูแล และบำรุงรักษาตลอดจนการใช้ประโยชน์สวนป่า คอนสาร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนามในท้องที่ตำบลโนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จำเลย ทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารร่วมกันกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยร่วมกันกันสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วย ประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือครอบครองป่าเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือ ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือยึดถือครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน กั้นสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่า สงวนแห่งชาติ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ บริเวณแปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) ของสวนป่าคอนสารเนื้อที่ประมาณ ๘๔ ไร่ ซึ่งเป็นการกระทำผิดอาญา ในบริเวณ แปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) ของสวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุตามฟ้อง โจทก์ได้ปลูกต้นไม้

- ๔ -

บุคลากรที่เปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นไม้เศรษฐกิจ ภายหลังการปลูกแล้ว ใจทกต้องเข้าไปทำการบำรุงรักษา ดูแล รักษาต้นยูคาลิปตัสตามแผนงานการปลูกไม้เศรษฐกิจ ซึ่งมีเอกรบกำหนดตามแผนก็สามารถ คัดฟันทำประโยชน์ทางเศรษฐกิจ นำรายได้บริหารงานใจทกและนำส่งเป็นรายได้เข้ารัฐ จำนวน ทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารร่วมกัน เข้ายึดถือครอบครองพื้นที่ที่ใจทกปลูกต้นยูคาลิปตัส ทำการ ปลูกเพิ่มพักอาศัยถาวร และตั้งชื่อขึ้นป้ายชุมชนบ่อคอกแก้ว และนำพืชล้มลุกและยืนต้นจำนวนมาก ไปปลูกระหว่างแนวต้นยูคาลิปตัส และขัดขวางการเข้าไปบำรุง ดูแลรักษาต้นไม้ในบริเวณที่ เข้ายึดถือครอบครองโดยตั้งด่านปิดกั้นทางเข้าออก พร้อมทั้งจัดเวรยามและจัดตั้งชุดรักษาความ ปลอดภัยคอยขัดขวาง สักคมีให้ใจทกเข้าไปปฏิบัติงานทำการบำรุง ดูแล รักษาต้นยูคาลิปตัส นอกจากนี้จำนวนทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารได้พยายามขยายเขตการยึดครองเพิ่มขึ้นอีก การกระทำ ของจำนวนทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารเป็นการ ได้แย้งสิทธิใจทกทำให้ใจทกไม่สามารถเข้าไป ปฏิบัติงาน ทำการบำรุง ดูแลรักษาต้นยูคาลิปตัส ทำให้ต้นยูคาลิปตัสในเนื้อที่ ๘๕ ไร่ ของใจทก ได้รับความเสียหายเพราะไม่สามารถเจริญเติบโตตามกรอบเวลา นอกจากนี้การเข้าถือครองของ จำนวนทั้งสามสิบเอ็ดและบริวาร โดยการตัดฟันแผ้วถางต้นไม้บางส่วนในเขตแปลงปลูกป่า ดังกล่าวทำให้ สวนป่าเสื่อมสภาพไป เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของสวนป่า และตัดฟันทำลาย ต้นไม้ในเขตกันชนขอบแปลง ซึ่งต้องรักษาไว้เพื่อมิให้เกิดการพังทลายของหน้าดิน และรักษา ความชุ่มชื้นของพื้นดิน ขอให้บังคับจำนวนทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารออกจากสวนป่าคอนสาร แปลงปลูกป่า ๒๕๒๒(๒๕๕๐) ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำฝักหนามในท้องที่ตำบล โนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ตามแผนที่พิพาทท้าย ฟ้องหมายเลข ๖ (ที่ภูน่าจะเป็น แผนที่พิพาทท้ายฟ้องหมายเลข ๕) รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและ

/ต้นไม้

- ๕ -

ต้นไม้ที่จำเลขทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารได้นำไปปลูกไว้ในพื้นที่พิพาท และปรับสภาพพื้นที่สวนป่าให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และห้ามจำเลขทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับพื้นที่สวนป่าคอนสารทั้งหมดอีกต่อไป

จำเลขทั้งสามสิบเอ็ดให้การว่า นายมบุญศักดิ์ ดันติวิวัฒน์ จะเป็นผู้อำนวยการโจทก์ หรือไม่ ไม่ยอมรับ เพราะฟ้องโจทก์ไม่ปรากฏที่มาของนายมบุญศักดิ์ ว่าได้รับแต่งตั้งโดยชอบด้วยกฎหมายอย่างไร มีอำนาจหน้าที่อย่างไร โจทก์ไม่มีหลักฐานการไปราชการต่างประเทศของนายมบุญศักดิ์ และไม่มีหลักฐานการแต่งตั้งผู้รักษาการแทน ทั้งมิได้บรรยายฟ้องให้เห็นถึงการได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ของนายอำนาจ ชัมภลิจิตร รองผู้อำนวยการของโจทก์ และมิได้บรรยายให้เห็นว่า จำเลขทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารร่วมกันก่อสร้าง แฝ้วฉาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือยึดถือครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติอย่างไร หรือขัดขวางการเข้าไปบำรุงรักษาต้นไม้ในที่ดินพิพาท จนเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่พิพาทได้ จึงเป็นฟ้องเคลือบคลุม จำเลขที่ ๒๐ เป็นอนุกรรมการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและพื้นที่ป่าไม้อื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย เป็นผู้ช่วยและคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสาร และเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการด้านที่ดินและทรัพยากรของสภาผู้แทนราษฎร จำเลขที่ ๒๘ เป็นอนุกรรมการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย จำเลขที่ ๒๐ และที่ ๒๘ จึงมีบทบาทหน้าที่ในการเก็บข้อมูล ติดตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างโจทก์กับชาวบ้าน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาโดยภาครัฐ ส่วนจำเลขที่ ๒๑ และ

/ที่ ๒๗

ที่ ๒๑ เป็นเลขของจำเลยที่ ๒๐ และมีได้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันกระทำการตามฟ้อง ส่วนจำเลย
ที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ เป็นกลุ่มองค์กรชาวบ้านเข้าไปเยี่ยมเยียนชาวบ้านมิได้มีส่วนร่วมมิได้
กระทำการตามฟ้อง ซึ่งโจทก์ทราบเป็นอย่างดี แต่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และ
ที่ ๒๘ จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘
ถึงที่ ๓๑ มิได้กระทำการตามฟ้องที่โจทก์อ้างในฟ้อง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ โจทก์ปลูกสร้างสวนป่าทับ
ที่ทำกินของราษฎรรวมทั้งจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘ ถึงที่ ๓๑ ที่
ได้ทำกินอยู่ก่อนแล้ว จึงร่วมกันร้องคัดค้านและร้องเรียนขอความเป็นธรรมผ่านหน่วยงาน
ราชการมาโดยตลอด คณะทำงานแก้ไขปัญหาราษฎรกรณีสวนป่าปลูกทับที่ดินทำกินตามคำสั่ง
นายอำเภอคอนสารได้ลงตรวจสอบพื้นที่และมีมติว่าสวนป่าคอนสารปลูกทับที่ราษฎรจริงและมี
มติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร นอกจากนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง แล้วมีมติว่า สวนป่าคอนสารปลูกทับที่ราษฎรจริง เป็นการละเมิดสิทธิในที่ดินและ
ทรัพย์สินของประชาชน และมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารต่อไป หน่วยงานภาครัฐอยู่ระหว่าง
การดำเนินการตามนโยบายโฉนดชุมชน การกระจายการถือครองที่ดิน และเร่งรัดออกเอกสาร
สิทธิแก่ประชาชน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหา มีมติให้ผ่อนผันให้
ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำกินในเขตสวนป่าที่มีข้อพิพาทกับหน่วยงานของรัฐไปพรางก่อน จำเลย
ที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘ ถึงที่ ๓๑ เข้าไปในที่ดินที่พิพาทตามสิทธิซึ่ง
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับรองไว้ มิได้แผ้วถาง ทำลายหรือให้เสียหายหรือไว้ประโยชน์แก่
สวนป่าของโจทก์แต่อย่างใด ขอให้ยกฟ้อง

/ระหว่าง

- ๑ -

ระหว่างพิจารณา โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ ๓๐ ศาลอนุญาตและให้จำหน่ายคดี
เฉพาะจำเลยที่ ๓๐ ออกจากสารบบความ

ในชั้นชี้สองสถาน ศาลเห็นว่าคดีมีประเด็นข้อพิพาทไม่ยุ่งยาก มีคำสั่งการชี้
สองสถาน

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า โจทก์มีฐานะเป็นองค์การของรัฐจัดตั้งขึ้นตาม
พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ.๒๕๕๕ ปัจจุบันอยู่ในความควบคุมของ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์อำนาจบริการแก่รัฐ และปลูกสร้าง
สวนป่าไม้ทางเศรษฐกิจ ขณะเกิดเหตุโจทก์มีนายมนูญศักดิ์ ดันติวิวัฒน์ เป็นผู้อำนวยการ
นายอำนาจ ชัมภลิจิต เป็นรองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ โจทก์มีอำนาจและหน้าที่บริหารงานของ
โจทก์และอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ.๒๕๕๕
หากผู้อำนวยการ โจทก์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทน วันที่ ๑๑
สิงหาคม ๒๕๕๒ นายมนูญศักดิ์ ได้ขอลาพักผ่อนในวันที่ ๒๖ ถึง ๒๘, ๓๑ สิงหาคม และวันที่ ๑
ถึง ๔ กันยายน ๒๕๕๒ รวม ๘ วัน นายอำนาจ จึงเป็นผู้รักษาการแทน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๖ มี
กฎกระทรวงกำหนดให้ป่าชุมชนในท้องที่ตำบล โนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ
อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ภายแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ
ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โจทก์ได้ปลูกสวนป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชุมชน ตาม
บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้กับ โจทก์ กรมป่าไม้อนุญาตให้โจทก์ปลูกสร้างสวนป่า
ในเขตพื้นที่ป่าชุมชนในเขต ตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เมื่อที่ ๔,๔๐๑
ไร่ หลังจากรับมอบสวนป่าคอนสารแล้ว โจทก์ทยอยปลูกต้นไม้เพิ่มเติมพื้นที่ โจทก์มี

/หน้าที่

หน้าที่ต้องดูแลรักษาพื้นที่ป่าไว้คงความเป็นพื้นที่ของรัฐ ในกรณีที่มีผู้บุกรุกเข้าครอบครอง
โจทก์มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยปกติสวนป่าต้องมีการดำเนินการตาม
แผนในการบำรุงรักษาต้นไม้ในแต่ละปี ในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดย
การกำจัดวัชพืชที่มากขึ้นเบียดบังระหว่างแปลงปลูกต้นไม้ การใส่ปุ๋ยบำรุงดูแลรักษาต้นไม้
และการเข้าไปป้องกันไฟป่า เกี่ยวกับคดีนี้วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ กลุ่มราษฎรประมาณ
๒๐๐ คน ซึ่งมีจำเลยทั้งสามสืบเอ็ดกับพวกร่วมกันบุกรุกพื้นที่สวนป่าคอนสาร แปลงปลูกป่าปี
๒๕๒๒ (๒๕๕๐) โดยขนสัมภาระของใช้และสิ่งปลูกสร้างชั่วคราวได้แก่ เสาไม้ เสาปูน
เต็นท์ผ้าใบ และดับห้วยาคาที่ใช้มุงหลังคา เข้ามาปลูกสร้างเป็นเพิงพัก และที่ทางเข้ามีการนำ
ไม้กั้นเป็นค่าน้ำเข้าออกและปักเป็นชุมชนบ่อดอกแก้ว ทำให้เจ้าหน้าที่ของโจทก์ไม่สามารถเข้าไป
พื้นที่ได้ นอกจากนั้นกลุ่มราษฎรตากวางไม้พื้นล่างและไม้ธรรมชาติตามแนวกันชนในเขต
สวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุ และนำพืชผลทางการเกษตรและพืชยืนต้นปลูกในระหว่างร่อง
แถวของไม้ในสวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุ ส่งผลให้ต้นยูคาลิปตัสซึ่งเป็นไม้เศรษฐกิจของ
โจทก์ได้รับผลกระทบชะงักการเจริญเติบโต กลุ่มราษฎรได้เข้าครอบครองพื้นที่สวนป่า
คอนสารที่เกิดเหตุรวมเนื้อที่ ๘๔ ไร่ อีกทั้งกลุ่มราษฎรแจ้งกับเจ้าหน้าที่ของโจทก์ว่าสวนป่า
คอนสารทับที่ดินทำประโยชน์ของประชาชน ขอให้กันที่ดินทำเป็นโฉนดชุมชนจำนวน ๑,๕๐๐
ไร่ ให้แก่ราษฎร ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ จำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๗
และที่ ๒๘ เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุบ่อยครั้ง จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓
เข้าไปในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาทหลายครั้งเกินกว่าวิสัยของคนที่จะเข้าไปเยี่ยมชมญาติ
โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑๒ ได้ขนสิ่งของเข้าไปในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาทหลายครั้ง วันที่

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งว่าไม่สามารถ
ผ่อนผันให้ราษฎรได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้อำนาจ ให้โจทก์ดำเนินการตามกฎหมาย
อย่างเคร่งครัด

จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ นำสืบทำนองเดียวกันว่า เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ราษฎร
ถือครองทำประโยชน์ที่ดินในเขตสวนป่าคอนสาร มีหลักฐานการเสียบางร่องหลักฐานการ
แจ้งการครอบครอง และหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ราชการได้
ประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าภูซำผักหนาม ทับที่ทำประโยชน์ของราษฎร มีราษฎรร้อง
คัดค้าน การประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าภูซำผักหนาม ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๑ โจทก์ได้เข้ามา
ปลูกป่าในเขตสวนป่าคอนสารทับที่ทำประโยชน์ของราษฎร ราษฎรได้ร้องเรียนต่อหน่วยงาน
ของรัฐหลายแห่ง มีหน่วยงานของรัฐได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของ
ราษฎร คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสารซึ่งตั้งขึ้นโดยนายอำเภอคอนสาร
ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ แล้วมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร นอกจากนั้น
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนได้ตรวจสอบพื้นที่แล้วรายงานผลการตรวจสอบผลการละเมิดสิทธิ
มนุษยชนว่า สวนป่าคอนสารทับที่ทำกินของราษฎร มีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารและให้นำ
ที่ดินมาจัดสรรให้ราษฎร นอกจากนั้นในการประชุมของสภาตำบลทุ่งพระเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม
๒๕๕๒ มีมติให้ยกเลิกสวนป่าจำนวน ๑,๕๐๐ ไร่ ให้ออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎร ให้กันเขตเป็นที่
สาธารณประโยชน์และป่าชุมชน กลุ่มราษฎรจึงไปร่วมกันชุมนุมเพื่อรอกำตอบจากรัฐบาล มีการ
ปลูกสร้างเพิงพักขนาดเล็กตามช่องระหว่างแถวของต้นไม้ของโจทก์ ไม่ได้สร้างความเสียหายแก่
ต้นไม้ของโจทก์และไม่ได้ขัดขวางเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่จะเข้าไปดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ รัฐบาลมี

มติคณะรัฐมนตรีให้ชะลอการดำเนินการผ่อนผันให้ราษฎรทำกินและอยู่อาศัยในที่ดินของตนเองไปพรากก่อน ในระหว่างกระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยกับรัฐบาล และให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการดำเนินการใด ๆ ที่จะป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้งหรือกระทบกับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิตตามปกติของเกษตรกร ส่วนเรื่องคดีความให้บรรเทาผลร้ายแก่เกษตรกร จำนวนที่ ๑ ที่ ๑๒ และที่ ๒๒ เป็นองค์กรชาวบ้าน จำนวนที่ ๒๐ เป็นคณะกรรมการของคณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการของอนุกรรมการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้อื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย และเป็นคณะทำงานและเลขานุการของคณะทำงานแก้ไขปัญหาราษฎรกรณีปลูกป่าทับที่ดินทำกิน จำนวนที่ ๒๑ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ เป็นผู้ช่วยของจำนวนที่ ๒๐ ส่วนจำนวนที่ ๒๓ เป็นคณะทำงานชาวบ้าน ตำบลทุ่งลุยลาย ตามคำสั่งนายอำเภอคอนสาร

พิเคราะห์พยานหลักฐาน โจทก์ จำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ แล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า โจทก์มีฐานะเป็นองค์การของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ.๒๔๘๕ ตามสำเนาพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ.๒๔๘๕ เอกสารหมาย จ.๑ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๖ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกฎกระทรวงกำหนดให้ป่าภูซำผักหนาม ในท้องที่ตำบล โนนภูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ภายแนวในเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตามสำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓๘ (พ.ศ.๒๕๑๖) เอกสารหมาย จ.๕ สวนป่าคอนสาร

๔,๔๐๑ ไร่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำฝักหนาม เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑ โจทก์เริ่มทยอย
ปลูกป่าในสวนป่าคอนสารซึ่งตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำฝักหนามในท้องที่ตำบล
โนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ก่อนเกิดเหตุมีราษฎร
ร้องเรียนต่อนายอำเภอคอนสารว่าสวนป่าคอนสารทับที่ทำกินของราษฎร วันที่ ๕
พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาปัญหา
กรณีราษฎรอำเภอคอนสารชุมนุมเรียกร้อง ตามสำเนาคำสั่งจังหวัดชัยภูมิ ที่ ๒๓๐๒/๒๕๔๗
เรื่องการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาปัญหากรณีราษฎรอำเภอคอนสารชุมนุมเรียกร้อง เอกสาร
หมาย ล.๒ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่า
คอนสารรับรองการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า สวนป่าคอนสารทับที่ราษฎรจริงและมีมติให้ยกเลิก
สวนป่าคอนสาร ตามสำเนาบันทึกการประชุมคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง ครั้งที่ ๒/๒๕๔๘
เอกสารหมาย ล.๓๐ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
รายงานผลการตรวจสอบผลการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีมติว่า การกระทำของกรมป่าไม้และโจทก์
ในการปลูกสร้างสวนป่าคอนสารทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนไม่มีที่ดินทำกินทั้งที่ผู้ร้องได้
ครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนสวนป่าคอนสาร จึงเป็นการละเมิดสิทธิในที่ดินและ
ทรัพย์สินของผู้ร้อง ตามสำเนารายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดย
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๑๘/๒๕๕๐ เอกสารหมาย
ล.๓๒ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหาของ
เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ประชุมพิจารณากรณีปัญหาการครอบครองปฏิรูปที่ดิน
แห่งประเทศไทยที่อาศัยและทำกินในเขตสวนป่าเพื่อเกษตรกรรม ที่มีข้อพิพาทกับหน่วยงานรัฐ

/และ

- ๑๒ -

และอยู่ระหว่างตรวจสอบในคณะกรรมการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และมีมติผ่อนผันให้
ราษฎรได้อาศัย และทำกินในที่ดินดังกล่าวตามวิถีชีวิตปกติไปพรากก่อนเพื่อบรรเทาความ
เดือดร้อน ตามสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหของเครือข่าย
ปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เอกสารหมายเลข ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม
๒๕๕๒ มีราษฎรประมาณ ๒๐๐ คน เข้าไปในสวนป่าคอนสารบริเวณแปลงปลูกป่า แปลงปี
๒๕๒๒(๒๕๕๐) เนื้อที่ประมาณ ๘๔ ไร่ ซึ่งโจทก์ปลูกต้นยูคาลิปตัสไว้ โดยกลุ่มราษฎรทำการ
ปลูกเพิงพักอาศัย และตั้งชื่อขึ้นป้ายชุมชนบ่อดอกแก้ว และนำพืชล้มลุกและขึ้นต้นปลูกระหว่าง
แนวต้นยูคาลิปตัสของโจทก์ จำนวนที่ ๒๐ เป็นกรรมกรของคณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไข
ปัญหของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ตามสำเนาคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๑/๒๕๕๒
เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย
เอกสารหมายเลข ๕๒ เป็นผู้ช่วยและคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีสวนป่าคอนสาร ตาม
สำเนาคำสั่งนายอำเภอคอนสาร ที่ ๖๑/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาราษฎรกรณี
ปลูกป่าทับที่ดินทำกิน เอกสารหมายเลข ๕๗ และจำนวนที่ ๒๐ และที่ ๒๘ เป็นอนุกรมและ
ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวน
แห่งชาติ และที่ป่าไม้อื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการอำนาจการ
เพื่อแก้ไขปัญหของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ที่ ๑/๒๕๕๒ เอกสารหมายเลข ๓๑

ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อแรกมีว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ฟ้องว่า
ปัจจุบันผู้อำนาจโจทก์ไปราชการต่างประเทศ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รองผู้อำนาจโจทก์

/จึง

จึงเป็นผู้รักษาการแทน นั้น มิใช่กรณี ผู้อำนวยการ โจทก์มอบให้บุคคลใด ๆ ปฏิบัติกิจการ
บางอย่างแทน ตามที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การ การพิจารณาว่าโจทก์มีอำนาจฟ้อง
หรือไม่ ต้องพิจารณาว่า นายอำนาจ มีอำนาจทำการแทนโจทก์หรือไม่ ข้อนี้โจทก์นำสืบว่า โจทก์
มีนายมนูญศักดิ์ เป็นผู้อำนวยการ โจทก์ ตามสำเนาคำสั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมที่ ๒๑๘/๒๕๕๐ เรื่องแต่งตั้งผู้อำนวยการ โจทก์ เอกสารหมายเลข จ.๑๕ นายอำนาจ
เป็นรองผู้อำนวยการ โจทก์ ตามสำเนาคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๔๓๓/๒๕๔๕ เรื่อง
แต่งตั้งรองผู้อำนวยการ โจทก์ เอกสารหมายเลข จ.๒ นายมนูญศักดิ์ ลาพักผ่อนไปประเทศ
สหรัฐอเมริกา ตั้งแต่วันที่ ๒๖-๒๘, ๓๑ สิงหาคม และวันที่ ๑-๔ กันยายน ๒๕๕๒ ตามสำเนา
หนังสือขออนุญาตลาพักผ่อน เอกสารหมายเลข จ.๑๗ เมื่อผู้อำนวยการ โจทก์ไม่สามารถปฏิบัติ
ราชการได้ นายอำนาจ จึงเป็นผู้รักษาการแทน โดยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ไม่สามารถนำ
สืบได้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่น ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า นายอำนาจ มีอำนาจทำการแทน โจทก์
โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ①

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมหรือไม่ เห็นว่า โจทก์
บรรยายฟ้องว่า โจทก์เป็นองค์การของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ
อุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ.๒๕๕๕ มีนายมนูญศักดิ์ เป็นผู้อำนวยการ โจทก์ และนายอำนาจ เป็นรอง
ผู้อำนวยการ โจทก์ ผู้อำนวยการ โจทก์มีอำนาจและหน้าที่จัดการและดำเนินการของโจทก์ และ
หากผู้อำนวยการ โจทก์ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทน ปัจจุบัน
นายมนูญศักดิ์ผู้อำนวยการ โจทก์ไปราชการต่างประเทศ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ นายอำนาจ
รองผู้อำนวยการ โจทก์จึงเป็นผู้รักษาการแทน และแนบสำเนาพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ

/อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมป่าไม้ฯ ซึ่งบัญญัติอำนาจและหน้าที่ผู้อำนวยการ โจทก์ และบัญญัติว่า หากผู้อำนวยการ โจทก์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองผู้อำนวยการเป็นผู้รักษาการแทน และแนบสำเนาคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๔๓๓/๒๕๕๕ เรื่องแต่งตั้งรองผู้อำนวยการ โจทก์ ซึ่งมีข้อความระบุแต่งตั้งนายอำนาจ เป็นรองผู้อำนวยการ โจทก์มาทำข่ายฟ้อง และได้กล่าวบรรยายฟ้องให้เห็นถึงการกระทำอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ว่า โจทก์ได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกป่า ดูแล และบำรุงรักษาตลอดจนการใช้ประโยชน์สวนป่าคอนสาร เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารได้บังอาจร่วมกันกระทำผิดกฎหมาย โดยจำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารร่วมกัน เข้ายึดถือครอบครองพื้นที่ที่โจทก์ปลูกต้นยูคาลิปตัส ทำการปลูกเพิงพักอาศัยถาวร และนำพืชล้มลุกและขึ้นต้นจำนวนมากไปปลูกระหว่างแนวต้นยูคาลิปตัส และขัดขวางการเข้าไปบำรุง ดูแลรักษาต้นไม้ในบริเวณที่เข้ายึดถือครอบครอง โดยตั้งค่านปิดกั้นทางเข้าออก สกักมิให้โจทก์เข้าไปปฏิบัติงานทำการบำรุง ดูแล รักษาต้นยูคาลิปตัส ทำให้โจทก์ไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงาน ทำการบำรุง ดูแลรักษาต้นยูคาลิปตัส ทำให้ต้นยูคาลิปตัสในเนื้อที่ ๘๔ ไร่ ของโจทก์ได้รับความเสียหาย เพราะไม่สามารถเจริญเติบโตตามกรอบเวลา และแนบแผนการดูแลต้นไม้ของโจทก์มาทำข่ายฟ้อง ซึ่งมีข้อความระบุกิจกรรมรายละเอียดและค่าใช้จ่าย และโจทก์บรรยายในคำขอทำข่ายฟ้อง ขอให้บังคับจำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารออกจากสวนป่าคอนสารตามฟ้อง ขอให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและต้นไม้ที่จำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารได้นำไปปลูกไว้ในพื้นที่พิพาท และปรับสภาพพื้นที่สวนป่าให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และห้ามจำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับพื้นที่สวนป่าคอนสารทั้งหมดอีกต่อไป คำฟ้องโจทก์ดังกล่าวข้างต้นได้กล่าวบรรยายถึงฐานะของ

/โจทก์

- ๑๕ -

โจทก์ สภาพแห่งข้อหา ค่าของบังคับและข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเพียงพอที่จะทำให้
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ทราบและเข้าใจคำฟ้องของโจทก์ได้ ข้อที่ว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕
และที่ ๓๑ ให้การว่า ฟ้องโจทก์ไม่ปรากฏที่มาของนายมนูญศักดิ์ ว่าได้รับแต่งตั้งโดยชอบด้วย
กฎหมายอย่างไร มีอำนาจหน้าที่อย่างไร และโจทก์ไม่มีหลักฐานการไปราชการต่างประเทศของ
นายมนูญศักดิ์ และโจทก์มิได้บรรยายฟ้องให้เห็นถึงการได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ของนายอำนาจ นั้น
เป็นรายละเอียดที่ไม่จำเป็นต้องบรรยายมาให้ปรากฏในคำฟ้อง เพราะมิใช่สภาพแห่งข้อหาอัน
กฎหมายบังคับให้ต้องบรรยาย ทั้งไม่มีกฎหมายใดบังคับว่าโจทก์ต้องแนบหลักฐานการแต่งตั้ง
ผู้แทนของโจทก์มาท้ายคำฟ้อง ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า โจทก์ไม่มี
หลักฐานการแต่งตั้งรักษาการแทน นั้น โจทก์บรรยายฟ้องแจ้งชัดว่า ผู้อำนวยการโจทก์ไป
ราชการต่างประเทศ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รองผู้อำนวยการโจทก์ จึงเป็นผู้รักษาการแทน ซึ่ง
การรักษาการแทนเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ อันเป็นผลของ
กฎหมาย กรณีจึงไม่ต้องมีหลักฐานการแต่งตั้งรักษาการแทนต่างหาก ตามที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕
และที่ ๓๑ ให้การ ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า โจทก์ไม่บรรยายฟ้องว่า
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารร่วมกันก่อสร้าง แฝ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ
อันเป็นการทำลายป่า และมีได้บรรยายว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารยึดถือ
ครอบครองทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยในที่ดิน อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ
อย่างไร นั้น แม้ในคำฟ้องโจทก์ข้อ ๓ วรรคหนึ่ง ไม่มีรายละเอียดการกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่
๒๕ และที่ ๓๑ และบริวาร แต่คำฟ้องของโจทก์ข้อ ๓ วรรคสองโจทก์บรรยายฟ้องมีรายละเอียด
ของการกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารแจ้งชัดพอให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕

//และ

และที่ ๓๑ เข้าใจข้อหาดีแล้ว ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า ฟ้องโจทก์มิได้
บรรยายว่า โจทก์ปลุกดันบุคลากรปัดสัดเต็มแปลงอย่างไร จำนวนเท่าใดและมีได้กำหนดแผนการดูแล
บำรุงรักษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว และไม่บรรยายว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวาร
มีการจัดขบวนการเข้าไปบำรุงรักษาต้นไม้ในที่ดินพิพาทอย่างไร จนเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่พิพาทได้ นั้น ล้วนเป็นรายละเอียดไม่จำเป็นต้องบรรยายมาให้ปรากฏ
ในคำฟ้อง เพราะมิใช่สภาพแห่งข้อหาอันกฎหมายบังคับต้องบรรยายให้แจ้งชัด ฟ้องโจทก์จึงไม่
เคลือบคลุม

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า โจทก์มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่
๓๑ และบริวารออกจากสวนป่าคอนสารตามฟ้อง หรือไม่ เห็นสมควรวินิจฉัยก่อนว่า โจทก์มี
สิทธิทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในสวนป่าคอนสาร ๔,๔๐๑ ไร่ หรือไม่ ตามที่ข้อเท็จจริงรับฟัง
ได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๖ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกฎกระทรวง
กำหนดให้ป่าภูซำผักหนาม ภายแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตาม
สำเนากฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓๘ (พ.ศ. ๒๕๑๖) เอกสารหมาย จ.๕ สวนป่าคอนสารมี
เนื้อที่ทั้งหมด ๔,๔๐๑ ไร่ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม เกี่ยวกับประเด็นนี้
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑ โจทก์ปลุกสร้างสวนป่าทับที่ทำกิน
ของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘ ถึงที่ ๓๑ ซึ่งได้ทำกินอยู่ก่อนแล้ว
แต่ทางพิจารณาพยานของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ นำสืบเพียงแต่ว่ามีราษฎรครอบครอง
และทำประโยชน์อยู่ในสวนป่าคอนสารก่อนที่จะมีการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยอ้าง
เอกสารจำนวนมากได้แก่ สำเนาหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หนังสือแจ้งการครอบครองและ

/หลักฐาน

หลักฐานการเสียบายรูปร่างที่ ตามสำเนาสรุปรายชื่อผู้เดือดร้อนพร้อมเอกสารแนบท้าย เอกสารหมาย ล.๓๕ สำเนาหลักฐานการคัดค้านการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ ของนายวัง บุญโสภณ และของจำเลยที่ ๒๔ เอกสารหมาย ล.๑๖ และ ล.๑๗ ตามลำดับ สำเนาแบบแจ้งการครอบครอง เอกสารหมาย ล.๒๕ สำเนาใบเสร็จรับเงินภาษีบำรุงท้องที่ เอกสารหมาย ล.๔๗ เอกสารรูปภาพประกอบนางสั้น ภูมิคอนสาร เอกสารหมาย ล.๔๘ เอกสารรูปภาพประกอบนางสุวรรณ คายภูเขียว เอกสารหมาย ล.๔๙ สำเนาหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดินของ นายปึก โยธาธรรม เอกสารหมาย ล.๕๑ เอกสารรูปภาพประกอบนายวัค โยธาธรรม เอกสารหมาย ล.๕๔ แต่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ มิได้นำสืบให้เห็นว่า พื้นที่ซึ่งอ้างว่ามีการครอบครองในเอกสารที่กล่าวอ้างดังกล่าวอยู่ตรงบริเวณส่วนใดของพื้นที่สวนป่าคอนสารจำนวน ๔,๔๐๑ ไร่ และอยู่ในบริเวณพื้นที่สวนป่าคอนสารแปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒(๒๕๕๐) ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ เข้าไปหรือไม่ ส่วนการคัดค้านการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ นำสืบ ก็ไม่ปรากฏว่านายวังและจำเลยที่ ๒๔ ได้สิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ก่อนมีการประกาศกฎกระทรวงกำหนดให้ป่าชุมชนฝักหนามเป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรือไม่ หรือเป็นการโต้แย้งรักษาสิทธิประโยชน์ของบุคคลที่อ้างว่าอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนวันที่กฎกระทรวงประกาศป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการป่าสงวนอาจกำหนดค่าทดแทนให้เท่านั้น ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เมื่อจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ มิได้นำสืบให้เห็นว่า ผลของคำสั่งและการโต้แย้งคัดค้านดังกล่าวมีผลอย่างไร และมีการอุทธรณ์คำสั่งหรือไม่ ข้อเท็จจริงในคดีนี้จึงรับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘ ถึงที่ ๓๑ ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่า

สวงนแห่งชาติป่าภูซำฝักหนามก่อนประกาศกฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ อธิปไตยกรมป่าไม้ย่อมมีอำนาจอนุญาตให้ส่วนราชการ และองค์การของรัฐเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำฝักหนามได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามกฎหมาย เมื่อได้รับความจากพยานหลักฐานโจทก์ที่น่าสืบประกอบสำเนาหนังสือเรื่อง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๕ ในส่วนเกี่ยวข้องกับสวนป่า เอกสารหมาย จ.๓ และสำเนาบันทีกข้อตกลงเอกสารหมาย จ.๔ ว่า โจทก์ได้ปลูกสวนป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าภูซำฝักหนามตามบันทีกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้กับโจทก์ กรมป่าไม้อนุญาตให้โจทก์ปลูกสร้างสวนป่าในเขตพื้นที่ป่าภูซำฝักหนามในเขต ตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ มีเนื้อที่ ๔,๔๐๑ ไร่ โจทก์มีหน้าที่ต้องดูแลรักษาพื้นที่ป่า ซึ่งเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติให้คงความเป็นพื้นที่ของรัฐ ในกรณีที่มีผู้บุกรุกเข้าครอบครอง โจทก์มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า โจทก์มีสิทธิทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในสวนป่าคอนสาร ๔,๔๐๑ ไร่ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ร่วมกับพวกกระทำละเมิดต่อโจทก์ตามฟ้องหรือไม่ โจทก์มีนายประกาศิต ปริมาพนักงานโจทก์ และนายชาญณรงค์ อินทนนท์ พนักงานโจทก์ เบิกความสอดคล้องในสาระสำคัญว่า โดยปกติสวนป่าต้องมีการดำเนินการตามแผนในการบำรุงรักษาต้นไม้ในแต่ละปี ในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดยการกำจัดวัชพืชที่มากขึ้นเบียดบังระหว่างแปลงปลูกต้นไม้ การใส่ปุ๋ยบำรุงดูแลรักษาต้นไม้ และการเข้าไปป้องกันไฟป่าตามสำเนาแผนการดูแลรักษาต้นไม้ เอกสารหมาย จ.๑๓ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ กลุ่มราษฎรประมาณ ๒๐๐ คน ซึ่งมีจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ กับพวกบุกรุกพื้นที่สวนป่าคอนสาร

แปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) เนื้อที่ ๘๔ ไร่ ตามภาพถ่ายทางอากาศของสวนป่า
คอนสารแสดงบริเวณที่กลุ่มผู้ชุมนุมบุกรุก เอกสารหมายเลข จ.๖ มีการขนสัมภาระของใช้และ
สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวได้แก่เสาไม้ เสาปูน เต็นท์ผ้าใบ และดับหญ้าคาที่ใช้มุงหลังคา เข้ามา
ปลูกสร้างเป็นเพิงพัก ตามรูปภาพอุปกรณ์การก่อสร้าง หมายเลข จ.๘ และบริเวณทางเข้ามีการนำ
ไม้กันเป็นค่าน้ำเข้าออกและปักข้อความว่า ชุมชนบ่อดอกแก้ว ตามรูปภาพแสดงการเข้าไปบุก
รุก หมายเลข จ.๙ ทำให้เจ้าหน้าที่ของโจทก์ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ นอกจากนั้นกลุ่มราษฎร
ถากถางไม้พื้นล่าง และนำพืชผลการเกษตรและพืชยืนต้นปลูกในระหว่างร่องแถวของ
ต้นยูคาลิปตัสในสวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุ ตามรูปภาพแสดงการขนย้ายพืชผลการเกษตร
หมายเลข จ.๘ และรูปภาพแสดงการปลูกพืชผลการเกษตร หมายเลข จ.๑๐ ส่งผลให้ต้นยูคาลิปตัส
ซึ่งเป็นไม้เศรษฐกิจของโจทก์ได้รับผลกระทบชะงักการเจริญเติบโต อีกทั้งกลุ่มราษฎรแข่ง
กับเจ้าหน้าที่ของโจทก์ว่าสวนป่าคอนสารทับที่ดินทำประโยชน์ของประชาชน ขอให้กันที่ดินทำ
เป็นโฉนดชุมชนจำนวน ๑,๕๐๐ ไร่ ให้แก่ราษฎร พยานโจทก์ทั้งสองปากดังกล่าวเบิกความ
สอดคล้องในสาระสำคัญ ทั้งเอกสารและภาพถ่ายประกอบ มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วนจำเลยที่ ๑ ถึง
ที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การรับว่าเข้าไปในสวนป่าคอนสารพื้นที่พิพาท เพื่อรอคำตอบจากรัฐบาล
และอ้างเหตุว่าโจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ โดยใช้สิทธิโดยไม่สุจริต แต่
ปรากฏจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นพยานจำเลยที่ ๑ และที่ ๒๔ เบิกความตอบทนายโจทก์ถามถึงความ
ว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติให้เพิกถอนสวนป่าคอนสาร แต่การดำเนินการ
ตามกฎหมายทางรัฐบาลต้องออกเป็นกฎหมายเพื่อให้ดำเนินการตามมติเสียก่อนและกรมป่า
ไม้ต้องเรียกคืนพื้นที่จากโจทก์เสียก่อน และส่วนราชการต้องออกหลักฐานการครอบครองให้

/ราษฎร

ราษฎรเสียก่อน ราษฎรจึงจะมีสิทธิเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินในสวนป่าคอนสาร พยานและพวกทราบดีว่าการเข้าไปในเขตพื้นที่สวนป่าเป็นไปโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายเนื่องจากโจทก์ปลูกต้นไม้ในป่าที่อยู่ในพื้นที่และต้นไม้ปลูกต้องได้รับการดูแลรักษา ราษฎรที่เข้าไปในสวนป่าคอนสารมีการตั้งด่านเพื่อกันไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไปในสวนป่าคอนสาร ไม่ได้ห้ามเจ้าหน้าที่ของโจทก์ไม่ให้เข้าไปภายในสวนป่าคอนสาร แต่เจ้าหน้าที่ของโจทก์ต้องยอมให้ราษฎรตรวจค้นอุปกรณ์ที่จะนำเข้าไปในเขตสวนป่าก่อน พยานและพวกเข้าไปชุมนุมเพื่อรอฟังคำตอบจากรัฐบาล และจำเลยที่ ๒๔ ซึ่งเป็นพยานของจำเลยที่ ๑ ที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เบิกความตอบทนายโจทก์ถามค้านใจความว่า วันเกิดเหตุพยานกับพวกได้เข้าไปในสวนป่าคอนสารเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องกฎหมาย เหตุที่พยานกับพวกไปร่วมชุมนุมในเขตสวนป่าคอนสารเพื่อให้รัฐบาลรับทราบปัญหา พยานจำเลยดังกล่าวเบิกความเชื่อสมพยานโจทก์ ทำให้พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารร่วมกัน เข้ายึดถือครอบครองพื้นที่สวนป่าคอนสาร ๘๔ ไร่ตามฟ้อง ทำการปลูกพืชผักและนำพืชล้มลุกและขึ้นต้นปลูกระหว่างแนวคันขุดคูน้ำ และขัดขวางความสะดวกในการเข้าไปบำรุง ดูแลรักษาต้นไม้โดยตั้งด่านปิดกั้นทางเข้าออก อันเป็นการร่วมกันจงใจละเมิดต่อโจทก์ อีกทั้งการกระทำเหล่านี้แล้วแต่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และยอมส่งผลโดยตรงให้โจทก์ได้รับความเสียหาย การกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารจึงเป็นการร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์ โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารออกจากสวนป่าคอนสารตามฟ้อง ส่วนที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ ให้การว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหา มีมติให้ผ่อนผันให้ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำกิน

- ๒๑ -

ในเขตสวนป่า นั้น ตามที่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ประชุมพิจารณากรณีปัญหาการครอบครองที่ดินแห่งประเทศไทยที่อาศัยและทำกินในเขตสวนป่า เพื่อเกษตรกรรม ที่มีข้อพิพาทกับหน่วยงาน เนรัฐ และอยู่ระหว่างตรวจสอบในคณะกรรมการอำนาจการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่ประชุมมีมติพร้อมกันให้ราษฎรได้อาศัย และทำกินในที่ดินดังกล่าวตามวิถีชีวิตปกติไปพรากก่อนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ตามสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เอกสารหมายเลข ๑๕ นั้น เห็นว่า ที่ประชุมดังกล่าวเป็นการพิจารณากรณีที่ราษฎรที่อาศัยและทำกินในเขตสวนป่า ที่มีข้อพิพาทกับหน่วยงานภาครัฐ และอยู่ระหว่างการตรวจสอบของคณะกรรมการแก้ไขปัญหามีมติให้พร้อมกันให้ราษฎรได้อยู่อาศัยและทำกินในเขตสวนป่าตามวิถีชีวิตปกติ แต่ได้ความจากทางนำสืบของโจทก์ว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ได้เข้าไปในสวนป่าคอนสารแปลงปี ๒๕๒๒(๒๕๕๐) เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยจำเลยที่ ๑ ที่ ๒๔ และนายวิชัยพลอยปัทมวิชัย ซึ่งเป็นกำนันตำบลทุ่งพระ พยานจำเลยที่ ๑ ที่ ๒๑ และที่ ๒๔ ต่างเบิกความตอบนายโจทก์ถามค้ำใจความว่า กลุ่มราษฎรเข้าไปในสวนป่าคอนสารแปลงปี ๒๕๒๒(๒๕๕๐) เพื่อรอฟังคำตอบจากรัฐบาล แสดงว่า กลุ่มราษฎรมิได้คงอยู่ในที่ดินของตนและครอบครองต่อเนื่องในที่ดินนั้น อันจะอ้างเหตุขอพร้อมกันอยู่อาศัยและทำกินในเขตสวนป่าตามวิถีชีวิตปกติข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ขัดแย้งกับมติคณะกรรมการอำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เอกสารหมายเลข ๑๕ ไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า คณะทำงานแก้ไขปัญหา

/ราษฎร

ราษฎรกรณีสวนป่าปลูกทับที่ดินทำกิน ตามคำสั่งนายอำเภอคอนสารมีมติว่า สวนป่าคอนสารปลูกทับที่ราษฎรและให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร และที่ประชุมประชาคมทุ่งพระมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร นั้น เห็นว่า คณะทำงานแก้ไขปัญหาราษฎรกรณีสวนป่าปลูกทับที่ดินทำกินตามคำสั่งนายอำเภอคอนสาร และที่ประชุมประชาคมทุ่งพระ ประชุมเพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหารของราษฎร เมื่อที่ประชุมมีมติประการใด ก็เป็นเพียงการเสนอความเห็นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาคำเนินการแก้ไขปัญหาโดยหน่วยงานที่มีอำนาจต่อไป ยังไม่มีผลเปลี่ยนแปลงหรือระงับสิทธิครอบครองดูแลพื้นที่พิพาทของโจทก์ ข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ฟังไม่ขึ้น ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารต่อไป นั้น เห็นว่า ตามที่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีมติว่า สวนป่าคอนสารปลูกทับที่ราษฎรจริงตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รายงานผลการตรวจสอบที่ ๔๑๘/๒๕๕๐ เอกสารหมายเลข ๓๒ แต่รายงานดังกล่าวเป็นรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาคต่อไป ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ (๑) ยังไม่มีผลเปลี่ยนแปลงหรือระงับสิทธิครอบครองดูแลพื้นที่พิพาทของโจทก์เช่นกัน ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๕ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘ ถึงที่ ๓๑ เข้าไปในที่ดินที่พิพาทตามสิทธิในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๘๕ เห็นว่า แม้ตาม

/รัฐธรรมนูญ

- ๒๓ -

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวาร
ชอบที่จะรวมตัวกันเป็นชุมชน มีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และรัฐมี
หน้าที่ตามนโยบายที่ดิน การกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.
๒๕๕๐ มาตรา ๘๕ ก็ตาม แต่การใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และ
บริวารต้องไม่ก่อความเดือดร้อนเสียหาย หรือสร้างความรำคาญแก่บุคคลอื่น อันเป็นการละเมิด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง เมื่อ
ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่วินิจฉัยข้างต้นว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารร่วมกัน เข้า
ยึดถือครอบครองพื้นที่สวนป่าคอนสาร ๘๔ ไร่ตามฟ้อง ทำการปลูกเพิงพักและนำพืชล้มลุกและ
ขี้ดินปลูกระหว่างแนวต้นไม้คาลิปัตส และขัดขวางความสะดวกในการเข้าไปบำรุง ดูแลรักษา
ต้นไม้โดยตั้งคานปิดกั้นทางเข้าออก อันเป็นการร่วมกันจงใจละเมิดต่อโจทก์ อีกทั้งการกระทำ
เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นทั้งสิ้น ข้ออ้างของ
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ จึงฟังไม่ขึ้น ส่วนข้ออ้างที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า
จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ มิได้ร่วมกับพวกกระทำละเมิดต่อโจทก์ตามฟ้อง
นายประกาศิต พนักงานของโจทก์เป็นพยานโจทก์เบิกความว่า จำเลยที่ ๒๐ และที่ ๒๑ ที่ ๒๓
และที่ ๒๘ เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุบ่อยครั้ง ส่วนจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่
๒๓ เข้าไปในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาทหลายครั้งเกินกว่าวิสัยของคนที่จะเข้าไปเยี่ยมชม
ญาติ โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑๒ ได้ขโมยสิ่งของเข้าไปในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาทหลายครั้ง
ตามภาพถ่าย หมายเลข จ.๘ และ จ.๒๑ และจำเลยที่ ๒๒ คือชายสวมกางเกงสีน้ำเงินถอดเสื้อ
ขึ้นหันหลังอยู่ในภาพถ่าย หมายเลข จ.๘ และนายประกาศิตเบิกความตอบนายโจทก์ถามคิดว่า

/จำเลย

- ๒๔ -

จำเลยที่ ๒๐ และที่ ๒๑ ได้มีบทบาทเป็นผู้นำชุมชนในสวนป่าคอนสาร มีส่วนในการตัดสินใจของมวลชน เห็นว่า นายประกาศิต พยาน โจทก์ปฏิบัติตามที่ โดยมีภาพถ่ายมาประกอบ และไม่ปรากฏว่ามีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๑ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ มาก่อน จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วนการวินิจฉัยพยานหลักฐานของจำเลยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ นั้น เพื่อประโยชน์ในการพิพากษา เห็นสมควรแยกวินิจฉัยเป็นรายกรณีดังนี้ ในส่วนที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๒๐ มิได้ร่วมกับพวกกระทำละเมิดต่อโจทก์ตามฟ้อง นั้น ตามที่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า จำเลยที่ ๒๐ เป็นกรรมการของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไข ปัญหาเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ตามสำเนาหนังสือเรื่องการแก้ไข ปัญหาของ เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย สำเนาคำสั่งนายกรัชมุนตรี ที่ ๑๑/๒๕๕๒ เรื่องแต่งตั้ง คณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไข ปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย เอกสาร หมาย ล.๕๒ เป็นผู้ช่วยและคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีสวนป่าคอนสาร ตามสำเนา คำสั่งนายอำเภอคอนสาร ที่ ๖๑/๒๕๔๘ เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหารายกรณีปลูก ที่ดินทับที่ดินทำกิน เอกสารหมาย ล.๕๗ และเป็นอนุกรรมและผู้ช่วยเลขานุการของ คณะอนุกรรมการแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และที่ป่าไม้ อื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่าย ปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไข ปัญหาของ เครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ที่ ๑/๒๕๕๒ เอกสารหมาย ล.๓๑ สำหรับ คำสั่งนายอำเภอ คอนสาร ที่ ๖๑/๒๕๔๘ เรื่องแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหารายกรณีปลูกที่ดินทับที่ดินทำกิน เอกสารหมาย ล.๕๗ นั้น เห็นว่า แม้การแต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่งนายอำเภอคอนสาร ที่

/๖๑/๒๕๔๘

- ๒๕ -

๖๑/๒๕๔๘ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาราษฎรกรณีปลูกที่ดินทับที่ดินทำกินกำหนด
อำนาจหน้าที่โดยเฉพาะให้บุคคลสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงก็ตาม แต่คณะกรรมการดังกล่าวต้อง
กระทำภายในกรอบเวลาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดในคำสั่งด้วย การที่จำเลยที่ ๒๐ ได้รับแต่งตั้ง
ให้เป็นคณะกรรมการเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๘ ให้มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อให้การ
แก้ไขปัญหาได้เสร็จสิ้นโดยเร็ว จึงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงนำเสนอต่อ
คณะกรรมการระดับจังหวัดให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ต่อมาวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ คณะทำงาน
ตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ประชุม ลงมติที่ประชุม และได้มีการจัดทำรายงานบันทึกการประชุม
เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ตามสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง
ครั้งที่ ๒/๒๕๔๘ เอกสารหมายเลข ๓๐ หน้าที่ในการสำรวจข้อเท็จจริงของจำเลยที่ ๒๐ บ่อม
สิ้นสุดลงแล้ว ดังจะเห็นจากรายงานการประชุมคณะกรรมการทำงานแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน
ของราษฎรอำเภอคอนสารเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ เอกสารหมายเลข ๕๘ หน้าที่ ๑๔ ปรากฏ
ในรายงานการประชุมใจความว่า กรณีสวนป่าคอนสารได้มีการสรุปผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง
ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว ไม่มีประเด็นที่ต้องพิจารณาอีก แล้วที่ประชุมมีมติให้ประสานงาน
กับจังหวัดชัยภูมิเพื่อดำเนินการติดตามแก้ไขปัญหา นั้น ยิ่งแสดงให้เห็นชัดว่า จำเลยที่ ๒๐ ไม่มี
หน้าที่ไปสำรวจข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสารตามคำสั่งดังกล่าวอีก สำหรับคำสั่งตามเอกสาร
หมายเลข ๓๑ และ ๕๒ เห็นว่า จำเลยที่ ๒๐ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ อนุกรรมการ และ
คณะกรรมการ หลายคำสั่ง แต่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ มิได้นำสืบให้เห็นว่า ช่วงวันเกิดเหตุ
ตามฟ้อง จำเลยที่ ๒๐ เข้าไปในสวนป่าคอนสารในฐานะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงานใด
และจำเลยที่ ๒๐ ก็เบิกความตอบทนายโจทก์ถามค้านว่า โดยภาพรวมพยานมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้อง

/ปัญหา

ปัญหาโดยรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจะมีคำสั่งแต่งตั้งพยานเป็นคณะกรรมการหรืออนุกรรมการในการแก้ไขปัญหานั้น เมื่อพิจารณาคำสั่งดังกล่าวข้างต้น เป็นคำสั่งให้กระทำการในรูปแบบของคณะบุคคล การปฏิบัติงานภายใต้คำสั่งดังกล่าว โดยปรกติต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมหรือมีคำสั่งโดยเฉพาะ เมื่อจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ไม่ได้นำสืบว่าในช่วงเกิดเหตุจำเลยที่ ๒๐ ได้เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่พิพาท ตามคำสั่ง มติของที่ประชุมคณะกรรมการหรืออนุกรรมการหรือไม่ อย่างไร ประกอบกับเอกสารที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ อ้างส่งก็ไม่ปรากฏคำสั่ง มติของที่ประชุมคณะกรรมการหรืออนุกรรมการใดให้อำนาจโดยเฉพาะแก่จำเลยที่ ๒๐ ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสาร ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า ช่วงเกิดเหตุ จำเลยที่ ๒๐ มีอำนาจไปสำรวจข้อเท็จจริงเก็บข้อมูลในสวนป่าคอนสาร ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๒๕ ไม่ได้ร่วมกับพวกกระทำละเมิดต่อโจทก์ตามฟ้อง ตามที่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า จำเลยที่ ๒๕ เป็นอนุกรรมการของคณะอนุกรรมการการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ที่ ๑/๒๕๕๒ เอกสารหมาย ล.๓๑ เห็นว่า จำเลยที่ ๒๕ ถูกแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการดังกล่าวข้างต้น เป็นอนุกรรมการในการแก้ไขปัญหาคำสั่งได้แต่งตั้งให้การทำงานเป็นลักษณะคณะบุคคล การปฏิบัติงานภายใต้คำสั่งดังกล่าวโดยปรกติต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมหรือมีคำสั่งโดยเฉพาะ เมื่อแต่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ไม่ได้นำสืบให้เห็นว่า ในช่วงเกิดเหตุจำเลยที่ ๒๕ ได้เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่พิพาท ตามคำสั่ง มติของที่ประชุมอนุกรรมการดังกล่าวหรือไม่ ประกอบกับเอกสารที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ อ้างส่งก็ไม่ปรากฏคำสั่ง มติของที่ประชุม ของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการใด

- ๒๗ -

ให้อำนาจโดยเฉพาะแก่จำเลยที่ ๒๘ ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสาร ข้อเท็จจริงจึงรับฟังไม่ได้ว่า ช่วงเกิดเหตุ จำเลยที่ ๒๘ มีอำนาจไปสำรวจข้อเท็จจริงเก็บข้อมูลในสวนป่าคอนสาร ส่วนข้อที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๒๑ และที่ ๒๗ มิได้ร่วมกับพวกกระทำละเมิดต่อโจทก์ตามฟ้อง จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๒๑ และที่ ๒๗ เป็นเลขของจำเลยที่ ๒๐ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่วินิจฉัยข้างต้นว่า ช่วงเกิดเหตุ จำเลยที่ ๒๐ ไม่มีอำนาจไปสำรวจข้อเท็จจริงเก็บข้อมูลในสวนป่าคอนสาร จำเลยที่ ๒๑ และที่ ๒๗ จึงไม่อาจอ้างการเป็นเลขของจำเลยที่ ๒๐ เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่เกิดเหตุโดยชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ มิได้ร่วมกับพวกกระทำละเมิดต่อโจทก์ตามฟ้อง ข้อนี้ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ให้การว่า จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ เป็นกลุ่มองค์กรชาวบ้านเข้าไปเยี่ยมชาวบ้าน นั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่วินิจฉัยข้างต้นว่า โจทก์เป็นผู้ทำประโยชน์อยู่ในสวนป่าคอนสาร โจทก์จึงเป็นผู้มีสิทธิครอบครองดูแลสวนป่าคอนสารตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังได้ความเพิ่มเติมจากทางนำสืบของโจทก์ประกอบภาพถ่าย หมาย จ.๘ ว่า จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ เข้าไปในสวนป่าคอนสารหลายครั้งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ และปรากฏตามภาพถ่ายดังกล่าวว่า จำเลยที่ ๑๒ และที่ ๒๒ ขนย้ายกล้าต้นไม้ในพื้นที่สวนป่าคอนสาร การกระทำของจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ ดังกล่าวย่อมเป็นการกระทำที่รบกวนการครอบครองโดยปรกติสุขของโจทก์ ข้ออ้างของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ ฟังไม่ขึ้น ด้วยเหตุผลตามที่วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น โจทก์ในฐานะผู้ครอบครองทำประโยชน์ย่อมมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และบริวารออกจากสวนป่าคอนสาร รวมทั้งให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและต้นไม้ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๕ และที่ ๓๑ และ

/บริวาร

- ๒๘ -

บริวารได้นำไปปลูกไว้ในพื้นที่พิพาท และปรับสภาพพื้นที่สวนป่าให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และห้ามจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารเข้าเกี่ยวข้องในพื้นที่สวนป่าคอนสารทั้งหมดได้หาใช่เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตอย่างใด พยานหลักฐานของโจทก์มีน้ำหนักมากกว่าพยานหลักฐานของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารได้ร่วมกันกระทำละเมิดต่อโจทก์ดังฟ้อง

พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารออกจากสวนป่าคอนสารแปลงปลูกป่า ๒๕๒๒(๒๕๕๐) ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำฝักหนามในท้องที่ตำบลโนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ตามแผนที่พิพาทท้ายฟ้องหมายเลข ๖ (ที่ถูกล่าจะเป็น แผนที่พิพาทท้ายฟ้องหมายเลข ๕) กับให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและต้นไม้ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารได้นำไปปลูกไว้ในพื้นที่พิพาท และปรับสภาพพื้นที่สวนป่าให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และห้ามจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ และบริวารเข้าเกี่ยวข้องในพื้นที่สวนป่าคอนสารทั้งหมดอีกต่อไป ให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ และที่ ๓๑ ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ ๑๐,๐๐๐ บาท./

นายสัญญา โยธา

นางฉัทปภา คุ้มพงษ์

